

GEO SLOVENIJA
Sotočje prostorskih
informacij

Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom 2024 - 2030

Povzetek

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKTORAT ZA PROSTOR IN GRADITEV

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKTORAT ZA VODE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO
DIREKTORAT ZA OKOLJE

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Projekt	SKUPNA INFRASTRUKTURA ZA PROSTORSKE INFORMACIJE V PROJEKTU ZELENI SLOVENSKI LOKACIJSKI OKVIR - NAČRTOVANJE, VZPOSTAVITEV IN UPRAVLJANJE
Sklop	Strategija RSS
Naslov dokumenta	STRATEŠKI NAČRT KROŽNEGA GOSPODARJENJA S PROSTOROM 2024–2030 Povzetek
Avtorji	Georgi Bangiev, mag. Ines Lupše, Ministrstvo za naravne vire in prostor mag. Tomaž Černe, IGEA d.o.o. dr. Janez Šušteršič, RE-Forma d.o.o. Ajda Kafol Stojanović, Barbara Černič, dr. Peter Lamovec, Marina Lovrić, Geodetski inštitut Slovenije dr. Jernej Tekavec, dr. Anka Lisec, dr. Marjan Čeh, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani Peter Črnič, Bravina d.o.o. Matjaž Grilc, Digi Data d.o.o.
Številke pogodb	Številka pogodbe GURS: C2552-23-000010 z dne 27. 1. 2023 Številka pogodbe MNVP: 2560-25-510027 z dne 3. 4. 2025
Datum izvirnega dokumenta	8. 3. 2024
Različica izvirnega dokumenta	1.1
Datum povzetka izvirnega dokumenta	8. 3. 2024

Verzije dokumenta:

Različica	Opis spremembe	Izvedba/potrditev
1.1 – po pogodbi GURS	-	8. 3. 2024
1.2 – po pogodbi MNVP	Dopolnitev povzetka	17. 11. 2025

Kazalo vsebine

1 UVOD	5
2 NAČELA KROŽNEGA GOSPODARJENJA S PROSTOROM	5
3 STRATEŠKI CILJ NAČRTA KROŽNEGA GOSPODARJENJA S PROSTOROM	7
4 UTEMELJITEV POTREBE PO NAČRTU KROŽNEGA GOSPODARJENJA S PROSTOROM	8
4.1 Analiza stanja v Sloveniji	8
5 UKREPI	9
5.1 Pričakovani vpliv izvajanja ukrepov	9
5.2 Ukrepi strateškega načrta	10
5.2.1 Infrastruktura za prostorske informacije	11
5.2.2 Prostorsko načrtovalski ukrepi	12
5.2.3 Zemljiški ukrepi	12
5.2.4 Ukrepi opolnomočenja in promocije	13
5.2.5 Regulativni ukrepi	14
5.2.6 Ekonomski in finančni ukrepi	15
6 INSTITUCIONALNI OKVIR IZVEDBE IN SPREMLJANJA NAČRTA	17
7 KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE REZULTATOV NAČRTA	17
8 LITERATURA	17

Predgovor

Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom je bil izdelan v sklopu projekta z nazivom »Skupna infrastruktura za prostorske informacije v projektu Zeleni slovenski lokacijski okvir - načrtovanje, vzpostavitev in upravljanje«, kot del programa projektov Zeleni slovenski lokacijski okvir (v nadaljevanju Green SLO4D). Green SLO4D sledi ciljem Zelenega dogovora EU ter v Sloveniji operacionalizira nekatere cilje Evropske strategije za podatke. Skupni evropski podatkovni prostori za javne uprave bodo podprli inovativne uporabe vladne, regulativne in pravne tehnologije pa tudi druge storitve v javnem interesu. Cilj takšnih podatkovnih prostorov je premagati pravne in tehnične ovire za souporabo podatkov med organizacijami s kombiniranjem potrebnih orodij in infrastrukture ter rešitvijo vprašanj glede zaupanja, na primer s skupnimi pravili razvitimi za prostor. Krovni vsebinski poriv za premagovanje pravnih in tehničnih ovir za souporabo prostorskih podatkov pa je zeleni prehod slovenske družbe in gospodarstva. Digitalizacija podatkov in procesov je namreč pomembno orodje za izvedbo zelenega prehoda. Ena največjih sprememb, ki jo zeleni prehod predvideva je postopno prenehanje pozidave novih zemljišč do faze ničelne prirasti pozidanih površin v bodoče. Koncept, s katerim bo takšno spremembo možno postopoma uvesti je krožno gospodarjenje s prostorom.

Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom v letih 2024 - 2030, je nastal kot rezultat poglobljene analize študij, strategij in projektov, povezanih z načeli krožnega gospodarjenja s prostorom in analize dejanskega stanja v Sloveniji. Dokument opredeljuje ukrepe za uvedbo krožnega gospodarjenja s prostorom na različnih področjih. Opredeljene so potrebe po njegovi uvedbi, opisan je pričakovani vpliv načrta krožnega gospodarjenja s prostorom in njegova dodana vrednost za deležnike. Na koncu so izpostavljeni ključni prednostni projekti, pojasnjen je institucionalni okvir in prikazani kazalniki spremljanja.

Enega ključnih rezultatov projekta je predstavljalo vključevanje državnih organov v snovanje predlaganih ukrepov, ki bi jih posamezni sektorji ministrstev lahko izvajali za doseg ciljev prehoda družbe v koncept krožnega gospodarstva. Vsebina strateškega načrta krožnega gospodarjenja s prostorom v Sloveniji je bila javno predstavljena na izvedeni konferenci, preko delavnic s posameznimi resorji, ki so izkazali zanimanje za predstavljeni koncept, pa so bili obravnavani predlogi ukrepov. Le ti so se, v skladu z izsledki delavnic, dopolnili oziroma prilagodili do oblike končnega predloga, ki je predstavljen v dokumentu.

Ukrepi in projekti predvideni v Strateškem načrtu krožnega gospodarjenja s prostorom so, razen nekaterih izjem, dolgoročni. Predlagane ukrepe bo v bodoče potrebno podrobneje načrtovati do izvedbenega nivoja, pri tem komunicirati z različnimi deležniki (javnost, strokovna javnost, politika) in začeti izvajati. Zaradi širine in interdisciplinarnosti področja, ki ga pokriva Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom in zaradi dolgoročnosti njegovega izvajanja je, namesto izdelave operativnega načrta krožnega gospodarjenja s prostorom, smiselno pristopiti k izvedbeni pripravi posameznih ukrepov in projektov.

Pričujoče besedilo predstavlja **povzetek dokumenta Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom v letih 2024 - 2030**, s poudarkom na ključnih vsebinah in ugotovitvah.

1 Uvod

Vse človekove aktivnosti za svoje delovanje potrebujejo prostor, ki pa je absolutno omejen, zaradi česar se stalno vršijo pritiski nanj: gospodarstvo, zlasti kmetijske in proizvodne dejavnosti ter tudi nekatere storitvene, kot sta trgovina in turizem, za svoje delovanje potrebujejo obsežne površine; dobra mobilnost ljudi in blaga je zahtevani standard današnjega časa in potrebe po ustrezni infrastrukturi za ta namen so velike; za zeleni prehod bomo morali vlagati v obnovljive vire energije; na stanovanjskem področju so ambicije po gradnji novih stanovanj (in javnih stanovanj) z ustrezno infrastrukturo velike. Obenem pa so varovanje naravnih ekosistemov, voda, kmetijskih zemljišč in gozdov vedno bolj pomembne družbene vrednote. **Vse navedeno predstavlja konflikte interesov v prostoru, zato je tako imenovano krožno gospodarjenje s prostorom edini možni odziv na dano situacijo.**

Slika 1: Pritiski na prostor.

Koncept krožnega gospodarstva pomeni premik od dosedanjega prevladujočega, tako imenovanega linearnega gospodarskega modela »vzemi – naredi – uporabi – pusti«, ki temelji na uporabi velikih količin virov in energije, h krožnemu modelu, ki upošteva omejenost virov in ohranja naravne vire, hkrati pa v največji meri izkorišča vire, ki so že v uporabi. Krožno gospodarstvo izhaja iz ideje, da materialne dobrine nikoli ne postanejo odpadki in, da se narava oziroma naravni viri stalno obnovljajo.

Koncept krožnega gospodarstva je izrednega pomena tudi za prostorski razvoj. Prostor je namreč dinamičen sistem, kjer se tvorijo povratne povezave, ki so lahko tako negativne kot pozitivne. Trenutni način našega delovanja je, da v veliki meri obravnavamo prostor in prostorski razvoj po linearnem načelu, ki predvideva stalno rast, s tem pa vedno večjo porabo naravnih virov, povečevanje pozidnih površin, povzroča visoko stopnjo onesnaževanja in degradacijo okolja. Omejenost prostora in naravnih virov takega načina delovanja že danes ne omogoča več. Zaradi tega zavedanja je tudi **na področju gospodarjenja s prostorom nujen čimprejšnji prehod iz linearnega modela v koncept krožne rabe prostora. Krožna raba prostora mora postati osrednje vodilo vseh aktivnosti v prostoru, torej prostorskega načrtovanja, ukrepov zemljiške politike ter graditve.** V Sloveniji je zato potrebno zagotoviti pogoje, da se bodo površine, potrebne za bivanje, gospodarsko in družbeno dejavnost pridobile prednostno s ponovno uporabo stavb in zemljišč namesto novogradenj in pozidave dodatnih zemljišč, novogradnjo pa usmeriti na zemljišča znotraj naselij, kjer sta komunalna infrastruktura in javni potniški promet v čim večji meri že vzpostavljena in je zahteva po novih materialih in naravnih virih posledično bistveno manjša, manjša pa je posledično tudi potreba po posegu na zemljišča v kmetijski funkciji. Aktivnosti na tem področju je potrebno podpreti z ustreznimi prostorsko načrtovalskimi, zemljiškimi, regulativnimi in ekonomskimi ukrepi, podprtimi s celovito in integrirano prostorsko informacijsko infrastrukturo ter osveščanjem in opolnomočenjem odločevalcev in drugih akterjev, ki posegajo v prostor.

2 Načela krožnega gospodarjenja s prostorom

Načela krožnega gospodarjenja s prostorom glede gradnje stavb in infrastrukture, razvrščena glede na stopnjo skladnosti oziroma dopustnosti (prikazano na Slika 2) so:

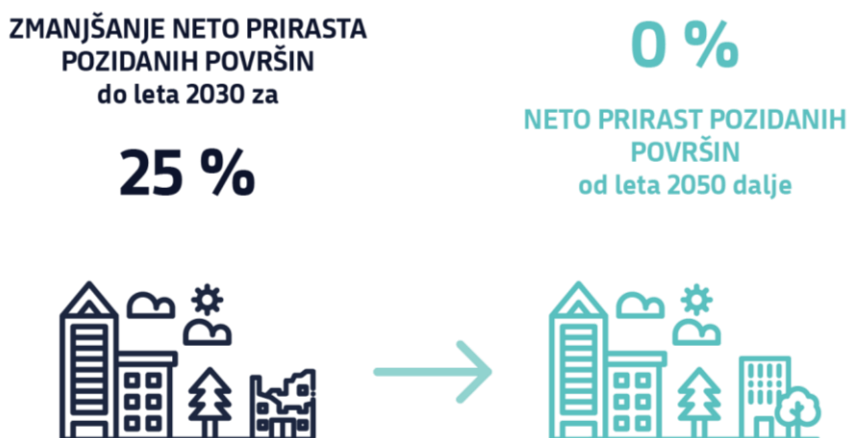
Slika 2: Semafor, ki prikazuje luči skladno s štirimi načeli krožnega gospodarjenja s prostorom.

1. Usposobitev razvrednotenih območij namesto gradnje na nepozidanih stavbnih zemljiščih ('brownfield' namesto 'greenfield'):
 - prenova stavbnega fonda namesto novogradenj (samo v primeru, da se porabi manj energije in materiala kot v primeru rušitve in gradnje nove stavbe);
 - nadomestne gradnje namesto novih pozidav (rušiš staro, gradiš novo na istem mestu);
 - gradnja na nepozidanih zemljiščih znotraj razvrednotenih območij.
2. Gradnja na tistih nepozidanih stavbnih zemljiščih znotraj naselij, ki ne zahtevajo veliko novih materialov in naravnih virov za komunalno infrastrukturo;
3. Gradnja na ostalih nepozidanih stavbnih zemljiščih na območjih z že vzpostavljenim javnim potniškim prometom, ki v najmanjši možni meri rabijo nove vire za komunalno infrastrukturo in najmanj dodatno prispevajo k obremenitvam (tudi z vidika komunalne opremljenosti, mobilnosti in razpršenosti pozidave);
4. Sprememba namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč v stavbna zemljišča na območjih, ki v najmanjši možni meri rabijo nove vire za komunalno infrastrukturo in najmanj dodatno prispevajo k onesnaževanju in poseganju v naravo ob skrbi za varovanje kakovostnih tal za rastlinsko pridelavo (prednost degradiranim zemljiščem), ob upoštevanju izravnalnih / kompenzacijskih ukrepov.

3 Strateški cilj načrta krožnega gospodarjenja s prostorom

Slovenija je cilj zmanjšanja neto letne rasti pozidanih zemljišč, ki izhaja iz evropske strategije za tla (*EU Soil Strategy*) integrirala v državne strategije in programe: Nacionalni program varstva okolja 2030, ki predvideva zmanjšanje neto letnega prirasta pozidanih zemljišč za 25 % do leta 2030 in ničelni prirast pozidanih površin od leta 2050 naprej, kar je kot izhodišče upoštevano tudi v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050, ki poleg tega predvideva tudi zmanjšanja deleža razvrednotenih območij.

Cilj 'zmanjšanje neto letnega prirasta pozidanih zemljišč za 25 % do leta 2030 in ničelni prirast pozidanih površin od leta 2050 naprej' je prevzeta tudi v strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom in postavljena kot osrednji strateški cilj, ki mu z načrtom sledimo.

Slika 3: Prikaz strateškega cilja do l. 2030 in do l. 2050.

Površina pozidanih zemljišč (opredeljenih v ZUrep-3) v Sloveniji je 115.523 ha, kar predstavlja 5,70 % površine Slovenije. Podatki o dejanski rabi zemljišč, ki se primarno zbirajo za spremljanje razpoložljivosti kmetijskih in gozdnih zemljišč¹ kažejo, da je v Sloveniji povprečni neto letni prirast pozidanih zemljišč v obdobju 2014 – 2022 znašal 630 ha na leto (RKG statistika, 2023). Nadaljevanje takšnega trenda bi pomenilo, da bi bilo leta 2030 pozidanih 5,88 % vseh površin, leta 2050 pa 6,50 %.

Za doseganje vmesnega in končnega strateškega cilja bi bilo treba neto letni prirast pozidanih zemljišč zmanjšati. Ob predpostavki linearnega zniževanja, bi bila tako v obdobju 2023 – 2030 dopustna skupna neto pozidava zemljišč v obsegu 3780 ha (namesto 4410 ha, kot bi izhajalo iz dosedanjih trendov). V celotnem obdobju 2023 – 2050 pa postavljeni strateški cilj, ob predpostavljenem linearnem zmanjševanju, dopušča skupno dodatno neto pozidavo 8505 ha, kar je približno polovico manj, kot bi izhajalo iz nespremenjenih dosedanjih trendov (17640 ha). S tem bi se delež pozidanih površin do leta 2050 ustalil na 6,1 %.

Strateški cilj torej ne zahteva takojšnje ustavitve dodatne pozidave, zahteva pa, da se skupni neto prirast pozidanih površin zniža za približno polovico glede na dosedanje trende.

¹ Evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč pokriva celotno državo in vsebuje tudi kategorijo pozidana zemljišča. Pozidana zemljišča, ki so del te evidence primarno niso namenjena spremljanju pozidanosti, saj je evidenca namenjena ugotavljanju dejanskega stanja rabe zemljišč kot pogoja za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike EU. Kljub temu predstavlja evidenco z dolgo časovno vrsto in smo jo zato uporabili tudi za informativni prikaz sprememb v pozidanih zemljiščih po letih. Podatki so, kljub svoji metodološki pomanjkljivosti, trenutno za našo državo najboljši podatki, ki nam omogočajo vsaj okvirno spremljanje trendov pozidave.

4 Utemeljitev potrebe po načrtu krožnega gospodarjenja s prostorom

Potreba po uvedbi krožnega gospodarjenja na področje upravljanja s prostorom je utemeljena skozi načela in zahteve ključnih evropskih in nacionalnih strateških dokumentov ter z analizo stanja glede pozidanosti zemljišč in starosti stavbnega fonda ter dejanske zasedenosti stanovanj v Sloveniji.

Ključna izhodišča Strateškemu načrtu dajejo predvsem:

- Evropska strategija za tla (EU Soil Strategy)
- Evropski zeleni dogovor (EU Green Deal)
- Novi akcijski načrt EK za krožno gospodarstvo (Circular economy action plan)
- Nacionalni program varstva okolja 2020-2030
- Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050

Številna mesta/regije po svetu imajo sprejete strategije prehoda v krožno gospodarstvo, ki pa pogosto ne vsebujejo konkretnih ukrepov ali ti ukrepi niso implementirani. **Obstaja veliko posameznih uspešnih primerov revitalizacije razvrednotenih območij, ostaja pa izziv, kako iz projektne pristopa preiti v nacionalni sistem krožnega gospodarjenja s prostorom in, kako strateške usmeritve preleti v konkretne ukrepe in dejanja ter oblikovati vzdržen finančni mehanizem, ki bi podpiral investicije po načelu krožnega gospodarjenja s prostorom.**

4.1 Analiza stanja v Sloveniji

Analiza trenutnega v Slovenije je pokazala neugodno situacijo glede pozidanosti zemljišč, starosti stavb in stanovanj, razvrednotenih območij in trendov gradnje.

Podatki o številu in površinah stavbnega fonda kažejo, da bo v naslednjih letih prišlo do velikih potreb po obnovi ali novih gradnjah. Skoraj dve tretjini obstoječih stavb sta bili zgrajeni pred letom 1980, kar kaže, da je **stavbni fond v Sloveniji star**. Na drugi strani pa je bilo po podatkih SURS leta 2018 v Sloveniji **152.200 praznih stanovanj, kar je 18 % vseh stanovanj**. Pojav je zlasti pogost v starih mestnih središčih zgodovinskih mest, kjer je po ocenah, deloma ali v celoti praznih kar 35 – 40% objektov, 70 % objektov pa je potrebnih celovite prenove, ki vključuje statično sanacijo konstrukcije in obnovo dotrajane infrastrukturne napeljave. Hkrati smo v Sloveniji, kot je pojav tudi drugod po svetu, priča **funkcionalni degradaciji že zasedenega prostora**, torej pojavu nezadostno izkoriščenih ali zapuščenih območij z zmanjšano uporabno vrednostjo. Po podatkih evidence funkcionalno razvrednotenih območij (FRO) je v Sloveniji 1.070 FRO v velikosti več kot 2000 m² znotraj mestnih naselij oziroma več kot 5000 m² izven mestnih naselij, s skupno površino 3.225 ha, kar predstavlja 0,16 % Slovenije. Tudi ta območja, ob primerni revitalizaciji, predstavljajo potencial za nadaljnji razvoj.

Brez uvajanja načel krožnega gospodarjenja s prostorom je, glede na trenutne trende v prostoru, pričakovati hitro rast novih pozidanih zemljišč. Podatki kažejo, da gre **nova pozidava pogosto na račun zemljišč, ki so po dejanski rabi trenutno v kmetijski funkciji**. Od leta 2015 je bilo kar 30 % gradbenih dovoljenj izdanih na površinah v kmetijski dejanski rabi in njihova pozidanost se je od leta 2010 povečala za 6,5 %. Za izvajanje ukrepov, s katerimi bi zaustavili takšne trende, je nujno na nivoju države zagotoviti sistematično spremljanje pozidanosti.

5 Ukrepi

Ukrepi odgovarjajo vzrokom za trenutno stanje in stremijo k doseganju zastavljenega cilja strateškega načrta za krožno gospodarjenje s prostorom. Razvrščeni so v 6 glavnih kategorij:

1. Infrastruktura za prostorske informacije (IPI)
2. Prostorsko načrtovalski ukrepi
3. Zemljiški ukrepi
4. Ukrepi opolnomočenja in promocije
5. Regulativni ukrepi
6. Ekonomski in finančni ukrepi

5.1 Pričakovani vpliv izvajanja ukrepov

Pričakuje se pozitiven vpliv izvajanja ukrepov na različne deležnike in različna področja človekovega delovanja, prostor kot naravno dobrino in ostale naraven vire.

Okolje – revitalizacija degradiranih območij, zgoščevanja pozidave in koriščenje obstoječe komunalne infrastrukture ter trajnostna mobilnost, bodo vplivali na zmanjšanje degradacija okolja (manjša poraba virov, zmanjševanje onesnaženosti zraka in tal, ohranjanje visoke stopnje biotske raznovrstnosti ...). Podatkovno podprto odločanje in nadgradnja informacijskih sistemov bo izboljšala okoljski monitoring s tem pa zvišala stopnjo obvladovanja tveganj zaradi okoljskih in naravnih nesreč.

Prehranska samooskrba in kmetijstvo – usmerjaje gradnje v že obstoječa poselitvena območja bo zaščitilo kmetijska zemljišča pred nadaljnjo izgubo, kar ima za posledico ohranjanje stopnje prehranske varnosti ter ohranjanju poselitve podeželskih območij s tem pa krepitev kmetijstva kot gospodarske dejavnosti in zaposlitvenega potenciala.

Nosilci urejanja prostora – nadgradnja prostorske informacijske infrastrukture bo pripomogla k učinkovitejšemu delu upravnih organov, poenostavitvi upravnih postopkov ter skrajšanju časa za pripravo prostorskih aktov in izdajanje odločb v upravnih postopkih. Večja bo uspešnost pri doseganju postavljenih ciljev zaradi lažjega povezovanja in usklajevanja med sektorskimi politikami.

Ekonomija - zmanjšane negotovosti in stroškov investitorjev zaradi bolj zanesljivih in popolnih evidenc, usposabljanje občin za vodenje aktivne zemljiške politike ter poenostavitve in skrajšanja upravnih postopkov bo povečalo obseg naložb gospodarskega sektorja, individualnih investitorjev in države oziroma občin. S tem se bo povečala zaposlenost, gradbeni sektor pa bo postavljen pred izziv pridobitve konkurenčne prednosti na tujih trgih na področju prenove objektov. Digitalizacija kakovostnih in med seboj povezanih podatkov in procesov bo znižala stroške gospodarskih panog, ki najbolj intenzivno uporabljajo digitalne enoprostorske podatke in njihove izdelke (karte, spletne servise), omogočila prihranke pri različnih upravnih aktivnostih, omogočila optimizacijo obdavčitve nepremičnega premoženja in s tem povečala prihodke državnega proračuna.

Prebivalstvo – pozitivni učinki na prebivalstvo izhajajo iz vseh prej navedenih koristi; večanje kakovosti naravnega in bivalnega okolja, lokalna prehranska oskrba, dobra dostopnost in trajnostna mobilnost bodo, ob večanju števila kakovostnih delovnih mest, kot posledica pozitivnih gospodarskih učinkov, zvišali življenjski standard. Učinkovitejše delo upravnih organov bo znižalo stroške in čas za realizacijo individualnih naložb, oživitve neizkoriščenega obstoječega stavbnega fonda pa bo zvečala dostopnost ustreznih bivališč. Kakovostni, povezani in javno dostopni prostorski podatki bodo prispevali k opolnomočenju prebivalcev za sodelovanje pri oblikovanju prostorskih politik in načrtov.

V nadaljevanju so vsi predvideni ukrepi strateškega načrta prikazani v skupni tabeli in na kratko obrazloženi. Podrobni opisi ukrepov z navedbo ključnih nosilcev, predvidena čarovnica, kazalnik, ki bo pokazal uspešnost posameznega ukrepa in morebitna tveganja, so detajlno navedeni v izvornem dokumentu Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom 2024–2030.

5.2 Ukrepi strateškega načrta

IPI	PROSTORSKO NAČRTOVALSKI UKREPI	ZEMLJIŠKI UKREPI	OPOLNOMOČENJE IN PROMOCIJA	REGULATIVNI UKREPI	EKONOMSKI IN FINANČNI UKREPI
Vzpostavitev in vzdrževanje podatkov o stavbnih zemljiščih	Vključitev načel krožnega gospodarjenja s prostorom v splošne smernice s področja poselitve po ZUreP-3	Lastniško-parcelno prestrukturiranje stavbnih in drugih zemljišč	Ustanovitev urada / agencije za krožno gospodarjenje s prostorom	Vzpostavitev sistema upravljanja gospodarskih con in vezanost spodbud za gospodarske investicije na načela KGP	Višja obdavčitev neizkoriščenih stavbnih zemljišč in stanovanj
Vzpostavitev podatkov pozidanosti za spremljanje doseganja cilja ničelne neto pozidave	Vzpostavitev ureditvenih območjih naselij in drugih ureditvenih območjih ter trajno varovanih kmetijskih zemljišč za celo SLO	Spodbuditi izdelave načrtov preskrbe s stavbnimi zemljišči tako, da bodo upoštevali načela krožnega gospodarjenja s prostorom	Ustanovitev novih delovnih skupin za krožno gospodarjenje s prostorom	Sprememba predpisov s področja stanovanj (ureditev razmer za delovanje javnega in zasebnega najemnega trga)	Znižanje obdavčitve dohodka od najemnine stanovanj
Neposredna povezava pravnih dejstev o prostoru s katastrom nepremičnin	Izdelava analize potenciala mestnih središč za stanovanjske in poslovne dejavnosti	Aktivna zemljiška politika za aktivacijo razvrednotenih in nepozidanih območij znotraj naselij	Aktivnosti usposabljanja in opolnomočenja za krožno gospodarjenja s prostorom		Sprememba sistema in višine obračunavanja odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč
Vzpostavitev sistema skupnega monitoringa posegov v prostor	Izdelava tematskih akcijskih programov, ki upoštevajo načela krožnega gospodarjenja s prostorom		Vzpostavitev portala krožnega gospodarjenja s prostorom		Vzpostavitev sklada krožnega gospodarjenja s prostorom
Uvedba BIM za novogradnje in nadomestne gradnje	Pripraviti smernice glede „odpečatenja“ tal javnih in zasebnih površin v mestih				
Vzpostavitev registracije najemnih razmerij					
Vzpostavitev sistema za podatke o zelenih površinah za večja mesta					

Tabela 1: Ukrepi krožnega gospodarjenja s prostorom.

5.2.1 Infrastruktura za prostorske informacije

Temeljno informacijsko podpora prostorskemu načrtovanju in upravljanju nepremičnin predstavljajo uradni podatki tako imenovanega sistema zemljiške oziroma nepremičninske administracije, ki morajo vsebovati vsa dejstva o prostoru oziroma nepremičninah. To so podatki o pravnih in fizičnih osebah, ki so nosilci pravic na nepremičninah; podatki o fizičnih lastnostih nepremičnin ter podatki o pravnih lastnostih nepremičnin – to so pravice, omejitve in obveznosti nosilcev pravic na nepremičninah.

UKREP: Vzpostavitev in vzdrževanje podatkov o stavbnih zemljiščih

Ukrep obsega vzpostavitev in vzdrževanje dejanske rabe poseljenih zemljišč in dejanske rabe zemljišč javne cestne in železniške infrastrukture, razvrednotenih območij, nepozidanih stavbnih zemljišč in določitev njihovih lastnosti ter razvojnih stopenj, torej podatkov, ključnih za izvajanje načel krožnega gospodarstva.

UKREP: Vzpostavitev podatkov pozidanosti za spremljanje doseganja cilja ničelne neto pozidave

Za spremljanje cilja ničelne neto pozidave je potrebno določiti ustrezen in vzdrževan podatkovni vir o stanju pozidanosti. Potrebno je določiti izhodiščno stanje, zato, da cilj zmanjšanja letnega prirasta pozidave za 25 % do l. 2030 in ničelne letne neto pozidave od l. 2050 dalje postane merljiv.

UKREP: Neposredna povezava pravnih dejstev o prostoru s katastrom nepremičnin

Povezava podatkov zakonsko določenih pravnih režimov in prostorskih aktov, s podatki katastra nepremičnin ter evidentiranje območij služnosti in stavbnih pravic v katastru bo omogočila preglednost in dostopnost informacij o pravicah, omejitvah in obveznosti nosilcev pravic na nepremičninskih enotah.

UKREP: Vzpostavitev sistema skupnega monitoringa posegov v prostor.

Sistem skupnega monitoringa posegov v prostor je namenjen evidentiranju sprememb in skupnemu koordiniranju odzivanja na posege v prostor. Sistem bi predvidoma uporabljale predvsem inšpekcijske službe različnih resorjev. Za doseganje krožnega gospodarjenja s prostorom je ključno, da se tudi s pomočjo nadzora usmerja k ustreznih posegom in preprečuje nedovoljene.

UKREP: Uvedba BIM za novogradnje in nadomestne gradnje

Podatki o vseh 7 parametrih stavbe (3D + čas + upravljanje + vzdrževanje + stroški), ki jih vključuje BIM so izredno pomembni za identifikacijo njenih lastnosti in primernosti za novo uporabo v procesu načrtovanja po načelih krožnega gospodarjenja s prostorom, bi bilo smiselno sistem BIM uvesti za vse novogradnje, nadomestne gradnje, eventualno pa tudi v postopkih temeljitih rekonstrukcij stavb.

UKREP: Vzpostavitev registracije najemnih razmerij

Na enem mestu zbrani podatki o najemnih razmerjih, bi bili podlaga za ukrepe stanovanjske politike, spremljanje najemnin in prevzem v evidenco javnih najemnih stanovanj. Ukrep bo pomembno prispeval k ureditvi razmer in preglednosti na najemnem trgu, kar pozitivno vpliva na aktivacijo praznih stanovanj (to pa posledično pomeni, da je manj stanovanj potrebno zgraditi na novo).

UKREP: Vzpostavitev sistema za podatke o zelenih površinah za večja mesta

Zapečatenje tal je najbolj ekstremna negativna posledic širjenja pozidave, ko tla izgubijo svoje ekosistemske funkcije, rastlinski pokrov in naravno sposobnost absorpcije vode ter toplote. Največje in sklenjene površine zapečatenih tal se pojavljajo v večjih naseljih oziroma mestih, kjer lahko, kot posledica, pride do sprememb vodnega režima in pojava toplotnih otokov. Smiselno je, da se za večja mesta vzpostavijo mestni katastri zelenih površin, katerih podatki bi bili na voljo za potrebe načrtovanja ukrepov krožnega gospodarjenja s prostorom. Na te podatke bi bili vezani tudi načrtovalski ukrepi in spodbude za odpečatenje tal za zasebnike.

5.2.2 Prostorsko načrtovalski ukrepi

Krožno gospodarjenje s prostorom mora postati osrednje vodilo vseh aktivnosti v prostoru, torej prostorskega načrtovanja, ukrepov za razvoj zemljišč in graditve. V Sloveniji je zato potrebno zagotoviti pogoje, da se bodo površine potrebne za bivanje, rekreacijo in delo pridobile prednostno z ponovno uporabo stavb in zemljišč namesto novogradenj in pozidave dodatnih zemljišč. Prostorsko načrtovalski ukrepi pri tem igrajo pomembno vlogo.

UKREP: Vključitev načel krožnega gospodarjenja s prostorom v splošne smernice nosilcev urejanja prostora

Ukrep obsega izdelavo smernic glede dopustne pozidave obstoječih stavbnih zemljišč in njihove širitve, ki upoštevajo načela krožnega gospodarjenja s prostorom. Obsega tudi podporo resorjem pri posodobitvi sektorskih smernic in ustreznih strokovnih podlag za prostorsko načrtovanje. To pomeni, da morajo biti smernice jasne in nedvoumne, podprte s podatki.

UKREP: Vzpostavitev ureditvenih območij naselij in trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Ukrep predvideva, da MNVP (po zgledu MKGP) naroči strokovno podlago vzpostavitve UON, ODRN in DRUO za vse občine v državi, ki naj ima določeno jasno metodologijo (po zgledu TVKZ). Obenem gre za nudenje pomoči občinam pri prevzemu in usklajevanju podatkov iz obeh strokovnih podlag ter komunikaciji z nosilci urejanja prostora.

UKREP: Analiza potenciala mestnih središč

Velik del stavbnega fonda mestnih jeder je, kot posledica suburbanizacije, ostal prazen in doživel postopno degradacijo. Za natančnejšo oceno skupnega potenciala, ki ga nudijo vsa slovenska mestna središča je potrebno izdelati analizo s podatki o številu praznih stavb v mestnih središčih po lastništvu (javno, zasebno) in po funkciji (stanovanjske, poslovne). Tovrstna analiza je nujna tudi za določitev obsega potreb po dodatnih stanovanjskih površinah.

UKREP: Izdelava tematskih akcijskih programov (TAP), ki upoštevajo načela krožnega gospodarjenja s prostorom

V TAP za izvajanje SPRS se celovito načrtujejo vsebinska področja, ki so v pristojnosti države in so pomembna za njen prostorski razvoj, v skladu z ZUreP-3 pa se TAP šteje tudi za dokument razvojnega načrtovanja v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance. Ukrep predvideva izdelavo TAP za stanovanja in TAP za gospodarstvo. TAP za turizem in TAP za OVE pa sta že določena s SPRS 2050. TAP bodo določali ključna prednostna območja za posamezne dejavnosti, usmeritve za določanje namenske rabe prostora in za načrtovanje prostorskih ureditev ter določanje izvedbene regulacije prostora.

UKREP: Smernice glede odpečatenja tal javnih in zasebnih površin v mestih

Smernice naj vključujejo ukrepe za odpečatenje, ki so lahko ozelenjevanje tal in streh, nadomeščanje s prepustnimi materiali, ukrepi za zadrževanje vode itd., s ciljem obnove naravnih procesov tal in omogočanja infiltracije vode v tla. Smernice naj bodo uporabne za prostorsko načrtovanje, dajejo pa naj podlago tudi pilotnim projektom.

5.2.3 Zemljiški ukrepi

Zemljiški ukrepi so ključni ukrepi, ki bodo pripomogli k aktivaciji že pozidanih zemljišč in že zgrajenih stavb. Pogosto so namreč ravno neurejene parcelne in lastniške razmere tiste, ki ovirajo aktivacijo.

UKREP: Lastniško-parcelno prestrukturiranje stavbnih in drugih zemljišč

Neustrezna parcelna in lastniška struktura je ena temeljnih ovir pri obnovi obstoječega stavbnega fonda in ponovni rabi degradiranih območij. Ukrep obsega oblikovanje strokovne podlage in navodil (tudi pilotne projekte) za izvajanje komasacije pozidanih ali nepozidanih stavbnih zemljišč; usposobiti kadre, ki delujejo v sistemu zemljiške administracije; vzpostavitev službe z interdisciplinarno skupino

strokovnjakov za organizacijsko in strokovno podporo občinam pri izvedbi postopkov upravne komasacije.

UKREP: Spodbuditi izdelavo načrtov preskrbe s stavbnimi zemljišči

Načrt preskrbe s stavbnimi zemljišči predstavlja podlago za izvajanje ukrepov zemljiške politike občine in države v skladu z ZUreP-3 in pridobivanje, razpolaganje in upravljanje z zemljišči v skladu z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in lokalne skupnosti. Ukrep bi s spodbudo nastanka načrtov preskrbe s stavbnimi zemljišči zagotovil ustrezen profil 'zaloge' stavbnih zemljišč za gospodarski razvoj oziroma strateške investicije.

UKREP: Aktivna zemljiška politika za aktivacijo razvrednotenih in nepozidanih območij znotraj naselij

Ukrep obsega pogodbeni razvoj razvrednotenih zemljišč (prioritetno) ter nerazvitih ali nepozidanih stavbnih zemljišč, ki se začne že v fazi priprave podrobnega prostorskega načrta; uvedba posebnih instrumentov za konsolidacijo lastniškega stanja na razvrednotenih območjih vključno z razlastitvijo; vzpostavitev skladov stavbnih zemljišč na občinski, medobčinskih ali regionalni ravni, ki omogočajo aktivno nastopanje lokalne skupnosti ali regije na trgu zemljišč.

5.2.4 Ukrepi opolnomočenja in promocije

Uveljavljanje načel krožnega gospodarjenja s prostorom vključuje številne strokovne naloge, za katere trenutno še ni dovolj znanja oziroma usposobljenih strokovnjakov. Ukrepi opolnomočenja in usposabljanja nosilcev prostorskega razvoja, zlasti občin, so poleg spodaj navedenih vključeni tudi v aktivnosti nekaterih ukrepov v drugih področjih.

UKREP: Ustanovitev urada / agencije za krožno gospodarjenje s prostorom

V okviru ministrstva, pristojnega za prostor, se ustanovi urad ali agencija za krožno gospodarjenje s prostorom. Njegove glavne naloge bi bile, da v skladu z načeli krožnega gospodarjenja s prostorom skrbi za koordinacijo in usklajevanje izvajanja ukrepov različnih vladnih resorjev in sektorskih interesov, nudi podporo pri usmerjanju sredstev za izvedbo projektov (evropskih in obstoječih javnih skladov), pripravlja predloge za posodobitev institucionalne ureditve prostorskega načrtovanja in nudi strokovno in izvedbeno pomoč občinam pri njihovih aktivnostih upravljanja s prostorom. Poleg tega je zadolžena za usposabljanje ključnih akterjev na področju krožnega gospodarjenja s prostorom in promocijo prednosti takega pristopa ter vključevanje vsebin krožnega gospodarjenja s prostorom v programe raziskovalnih skupin, univerze in visokošolske zavodove.

UKREP: Ustanovitev novih delovnih skupin za krožno gospodarjenje s prostorom

Ker oblikovanje novih institucij (urad/agencija, opisano v prejšnjem ukrepu) zahteva čas za izvedbo formalnih postopkov, zagotovitev človeških in finančnih virov ter ustrezne pravne podlage, se zaradi operativnosti izvedbe načrta takoj po njegovi potrditvi oblikujejo:

- strokovna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom (ob pomoči zunanjih strokovnjakov),
- medresorska delovna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom,
- vladna usmerjevalna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom.

UKREP: Aktivnosti usposabljanja in opolnomočenja za krožno gospodarjenje s prostorom

Ukrep obsega izvedbo usposabljanja in opolnomočenja, izmenjavo dobrih praks ter promocijo delovanja po načelih krožnega gospodarjenja s prostorom za kadre, ki delujejo v sistemu zemljiške administracije in na občinah ter lokalnih odločevalcev. Poleg tega podpira aktivnosti za dvig splošnega zavedanja o pomenu in načelih krožnega gospodarjenja s prostorom preko različnih medijev (socialna omrežja, časopisne kolumne, podcasti, televizijske oddaje).

UKREP: Vzpostavitev portala krožnega gospodarjenja s prostorom

Portal bo namenjen osveščanju splošne javnosti, promociji krožnega gospodarjenja s prostorom in mreženju deležnikov. Ponujal bo poljudne razlage koncepta krožnega gospodarjenja s prostorom, objavljajl izobraževalne vsebine, podatke, analize in informacij o delovanju raziskovalnih skupin in strokovnjakov s tega področja, ter informacije o izvajanju ukrepov, stopnji doseganja ciljev in virih financiranja za izvajanje dejavnosti po načelih krožnega gospodarjenja s prostorom.

5.2.5 Regulativni ukrepi

Regulativni ukrepi so poleg spodaj navedenih vključeni tudi v številne aktivnosti zemljiških ukrepov in ukrepov prostorskega načrtovanja. Marsikateri že navedeni ukrep bo namreč potreboval tudi spremembe obstoječih predpisov. V tem poglavju sta zato navedeni le dve skupini ukrepov, ki se vsebinsko vežeta na področja gospodarstva in stanovanj.

UKREP: Vzpostavitev sistema upravljanja gospodarskih con in vezanost spodbud za gospodarske investicije na načela krožnega gospodarjenja s prostorom

Ukrep obsega dopolnitev ali sprejetje novega Zakona o pospeševanju prednostnih investicij, z naslednjo vsebino:

- Postopki izvedbenih prostorskih aktov za podrobno načrtovanje prednostnih območij za gospodarske cone in postopki dovoljevanja na prednostnih območjih so prednostni.
- Ureditev organizacije razvoja in upravljanja prednostnih območij.
- Posebna določila glede izvajanja ukrepov zemljiške politike (upravljavec je razlastitveni upravičenec).
- Prednostno upravljanje poslovno-gospodarskih con na način, da se urejena zemljišča s stavbno pravico oddajajo v najem namesto prodaje.
- Upoštevanje načel krožnega gospodarjenja s prostorom kot eno od meril pri podeljevanju investicijskih spodbud.

UKREP: Sprememba predpisov s področja stanovanj (ureditev razmer za delovanje javnega in zasebnega najemnega trga)

Ukrep obsega prilagoditev predpisov in pogojev na različnih stanovanjskih področjih:

- Izboljšanje pogojev za delovanje javne najemne službe², to pomeni spremeniti pogoje za udeležbo na način, da bo v tej shemi več stanovanj:
 - a. Uskladitev višine najemnine, da bo ponujena najemnina bližja pričakovani najemnini.
 - b. Uskladitev pogojev za oddajo stanovanja v to shemo na način, da se zahteva le bistvena dokumentacija.
- Znižanje obdavčitve dohodka od najemnine stanovanj.
- Višja stopnja dajatev za neizkoriščena (prazna) stanovanja.
- Povečanje pravne varnosti lastnikov nepremičnin (najemodajalcev).
- Prednostno zagotavljanje javnih najemnih stanovanj z najemom ali nakupom in po potrebi obnovo obstoječih stanovanjskih enot.
- Vzpostavitev mehanizmov za celovite preнове sosesk (regulativni ukrepi, finančni mehanizmi, strokovna podpora izvajanju prenov). Celovite preнове vključujejo tako energetska, potresna in funkcionalna prenova. Urediti pogoje za izvajanje prenov v večstanovanjskih stavbah z razdrobljenim lastništvom.

² JNS je oblika pomoči države pri zagotavljanju najemnih stanovanj, pri kateri država najema nezasedena stanovanja v zasebni lasti in jih nato oddaja naprej podnajemnikom. Nosilec vzpostavitve, organizacije in delovanja javne najemne službe je SSRS. Vlogo povezovalca in izvajalca storitev med najemnikom in najemodajalcem v celotnem procesu upravljanja z najemnim stanovanjem vrši Služba za javni najem stanovanj.

- Ureditev pogojev glede kratkoročnega oddajanja namestitev.

5.2.6 Ekonomski in finančni ukrepi

Uveljavljanje načel krožnega gospodarjenja s prostorom bo od države, občin in zasebnih investorjev zahtevalo dodatne aktivnosti in s tem tudi stroške, vezane zlasti na sanacijo razvrednotenih območij, obnovo obstoječih objektov namesto novogradenj, uvajanje prostorskega načrtovanja in aktivne zemljiške politike po načelih krožnega gospodarjenja s prostorom in zagotavljanje podatkov o pravnem statusu razvitosti zemljišč na mikro ravni.

Hitro in strogo uveljavljanje načel krožnega gospodarjenja s prostorom ima lahko na kratki rok za posledico zmanjšan obseg investicij. Za obvladanje tveganja oziroma neželenih učinkov uvajanja načel je smiselno, da država vzporedno z uvajanjem regulatornih omejitev zagotovi tudi mehanizem za sofinanciranje javnih in zasebnih naložb po teh načelih. Smiselna ustanovitev samostojnega javnega sklada za krožno gospodarjenje s prostorom ("Sklad KGP") v pristojnosti ministrstva, pristojnega za prostorsko politiko.

UKREP: Višja davčna obremenitev neizkoriščenih zemljišč in stanovanj

Za spodbujanje izkoriščanja že razpoložljivih nepremičnin namesto pridobivanja in investiranja v nove se uvede:

- Davek na stanovanja, ki niso v uporabi lastnika in tudi niso oddana v najem, ki nadomesti sedanjo obdavčitev nepremičnin z Zakonom o davkih občanov.
- Davek na nepozidana zazidljiva stavbna zemljišča. Davek od urejenih stavbnih zemljišč plačuje lastnik, od neurejenih stavbnih zemljišč pa občina, na katere ozemlju zemljišče leži.
- Prihodki iz teh dajatev so namenski prihodek načrtovanega sklada za krožno gospodarjenje s prostorom.

UKREP: Znižanje obdavčitve dohodka od najemnine stanovanj

Nižja obdavčitev oddajanja stanovanj bi spodbudila večjo ponudbo najema obstoječih neizkoriščenih stanovanj in znižala spodbudo za črni najem.

UKREP: Sprememba sistema in višine obračunavanja odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč

Danes je odškodnina določena v nominalnem znesku na kvadratni meter glede na boniteto zemljišča, vendar le za tlorisno površino objekta in ne za celotno površino zemljišča. Tako določena dajatev ni v sorazmerju z ocenjenim povišanjem vrednosti zemljišča zaradi spremembe namembnosti. Ukrep obsega prenovo in spremembo trenutnega sistema in višine obračunavanja odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč.

UKREP: Vzpostavitev sklada krožnega gospodarjenja s prostorom

Osnovni namen Sklada KGP bo financiranje in izvajanje ukrepov, ki jih opredeljuje ta Strateški načrt ter sofinanciranje investicijskih projektov, ki bodo upoštevali načela krožnega gospodarjenja s prostorom ali prispevali k njihovem uresničevanju.

Sklad bo pri naložbenih nalogah primarno deloval po partnerskem načelu. To pomeni, da bo praviloma deloval kot sofinancer ali sovlagatelj v partnerstvu z zainteresiranim investitorjem iz javnega ali zasebnega sektorja ter aktivno iskal in promoviral priložnosti za partnerske naložbe v krožno gospodarjenje s prostorom (npr. skupne naložbe več občin, skupne naložbe države in občin, skupne naložbe javnih institucij in zasebnih partnerjev, naložbe zasebnih investorjev).

Sklad bo kot sofinancer ali sovlagatelj podpiral predvsem vrste naložb, ki pokrivajo sledeča področja:

- področje oskrbe s stanovanjskimi nepremičninami: stanovanjske površine se zagotavljajo predvsem z obnovo obstoječega stanovanjskega fonda ali z izgradnjo novih stavb na razvrednotenih zemljiščih,
- področje gospodarstva: naložbe v urejanje gospodarskih con na razvrednotenih območjih, programi hkratne in celostne obnove oziroma oživljanja starih mestnih jeder za turistične, kulturne in stanovanjske namene (hkratna obnova za vse tri namene),
- področje urejanja prostora in zemljiške politike: naložbe v sanacijo razvrednotenih območij, obnova starih in nefunkcionalnih objektov, povečanje uporabne vrednosti objektov kulturne dediščine, ozelenitev gradbenih parcel in stavb v mestih ter naložbe v komunalno opremljenost zemljišč, katerih uporaba za gradnjo objektov ustreza načelom krožnega gospodarjenja s prostorom (na primer strnjena pozidava),
- področje snovne ekonomije: naložbe z visokim deležem ponovne uporabe materialov za gradnjo ali sanacijo objektov in razvrednotenih območjih.

Sklad bi deloval kot enotna vstopna točka za investitorje, ki že danes pridobivajo finančno podporo iz različnih skladov, vendar je potrebno pri vsakem skladu kandidirati posebej, kar lahko povzroči neusklajenost med načrtovanim potekom investicije in časom pridobitve sredstev, včasih pa tudi onemogoči pravočasno prijavo. V sodelovanju z investitorjem bi sklad pripravil projekt sofinanciranja iz različnih virov (javnih in proračunskih skladov, občinskih virov, evropskih virov in virov drugih podpornih institucij). Predlagani projekt bi se nato obravnaval kot skupni projekt financiranja iz različnih skladov in drugih virov, o katerem bi se odločalo v enotnem postopku. Sklad bi bil nosilec izvedbe takšnega postopka in nato tudi nosilec izvedbe oziroma nadzora nad izvedbo projekta

Državni proračun bo moral zagotoviti namensko premoženje ob ustanovitvi sklada in sredstva za izvajanje ukrepov v prvih letih delovanja. Ta sredstva se kratkoročno lahko povečajo iz evropskih virov, enkratnim prenosom neizkoriščenih sredstev drugih skladov in tudi z zadolževanjem sklada. Na daljši rok je možno pričakovati, da se bo dejavnost sklada vsaj delno financirala iz donosov njegovih naložb ter iz namenskih virov.

6 Institucionalni okvir izvedbe in spremljanja načrta

Osrednjo vlogo pri izvedbi strateškega načrta bosta imeli dve novi instituciji:

- urad oziroma agencija za krožno gospodarjenje s prostorom
- sklad krožnega gospodarjenja s prostorom

Ker oblikovanje novih institucij zahteva čas za izvedbo formalnih postopkov, zagotovitev človeških in finančnih virov ter ustrezne pravne podlage, se zaradi operativnosti izvedbe načrta takoj po njegovi potrditvi oblikujejo:

- strokovna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom,
- medresorska delovna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom,
- vladna usmerjevalna skupina za krožno gospodarjenje s prostorom / Komisija za prostorski razvoj.

Več o delovanju posameznih skupin je napisano v izvornem dokumentu Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom 2024–2030.

7 Kazalniki za spremljanje rezultatov načrta

Za spremljanje rezultatov strateškega načrta v splošnem je oblikovanih pet kazalnikov:

- K1: Neto letni prirast pozidanih površin.
- K2: Površina in število razvrednotenih območij.
- K3: Delež gradbenih dovoljenj na travniških površinah (po evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč).
- K4: Delež gradbenih dovoljenj na njivah in trajnih nasadih (po evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč).
- K5: Število praznih stanovanj.

Vsak kazalnik ima definicijo, izhodiščno vrednost, mersko enoto, ciljno vrednost, vir podatkov in metodološke opombe. Nekateri kazalniki so prikazani z izhodiščno vrednostjo, ki je trenutno na voljo, četudi podatkovni vir za izračun kazalnika ni najboljši, a je edini, ki ga imamo. Zato imajo nekateri kazalniki dodana pojasnila v predelu Razvoj kazalnika, ki opisujejo potrebne aktivnosti za nadaljnji razvoj kazalnika.

Poleg navedenih splošnih kazalnikov ima tudi vsak izmed ukrepov določene kazalnike izvedbe ukrepa, ki bodo pokazali na uspešnost njegovega izvajanja.

Tako podrobnosti splošnih petih kazalnikov rezultatov celotnega strateškega načrta kot posameznih kazalnikov za vsak načrtovani ukrep, so podane v izvornem dokumentu Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom 2024–2030.

8 Literatura

Vsa literatura je navedena v izvornem dokumentu Strateški načrt krožnega gospodarjenja s prostorom 2024–2030.